

การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

ตามปกติแล้ว หลังร่างกายเกิดการติดเชื้อแล้วจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคนั้นๆ แต่การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยวัคซีนจะช่วยเสริมร่างกายให้มีภูมิคุ้มกันต่อโรคโดยที่ผู้ป่วยไม่จำเป็นต้องเจ็บป่วยจากโรคนั้นโดยตรง การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกายด้วยวัคซีนนั้น มีสองวิธีที่สำคัญ คือ

1.การให้ภูมิคุ้มกันชนิดสำเร็จรูป เป็นการให้สารภูมิคุ้มกันซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายภูมิคุ้มกันนี้จะสามารถออกฤทธิ์ต้านทานโรคได้ทันที คนทั่วไปมักคุ้นเคยกับคำว่า”เซรุ่ม”แทนการเรียกสารภูมิคุ้มกันดังกล่าวเช่น เซรุ่มป้องกันพิษสุนัขบ้า เซรุ่มป้องกันพิษงู เป็นต้น สารภูมิคุ้มกันชนิดสำเร็จรูปนี้ส่วนใหญ่มีราคาแพง ฤทธิ์ป้องกันโรคสั้นและจำเป็นต้องได้รับภายในระยะเวลาที่เหมาะสมหลังสัมผัสโรคจึงจะสามารถป้องกันการติดเชื้อได้ดี

2. การให้วัคซีนเพื่อกระตุ้นร่างกายให้สร้างสารภูมิคุ้มกัน การสร้างภูมิคุ้มกันด้วยวิธีนี้เป็นการเลียนแบบธรรมชาติของการติดเชื้อและการสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกาย โดยการให้วัคซีนที่มีส่วนประกอบที่สามารถกระตุ้นร่างกายให้สร้างสารภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรคได้ หลังได้รับวัคซีนร่างกายอาจใช้เวลานับสัปดาห์หรือเป็นเดือนจึงจะมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรค แต่เมื่อมีภูมิคุ้มกันแล้วมักจะสามารถป้องกันโรคได้ยาวนาน

การให้วัคซีนเป็นหนึ่งในวิธีการสร้างเสริมสุขภาพให้แข็งแรง ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายทั่วโลก โรคติดต่อร้ายแรงต่างๆ นั้นค่อยๆ ลดลง จนเกือบสูญหายไปจากโลกเนื่องจากการพัฒนาด้านวัคซีน เช่น โรคไข้ทรพิษ เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ยังมีโรคติดเชื้ออีกหลายชนิดที่ยังไม่สามารถกำจัดให้หมดไปได้ แต่สามารถป้องกันได้โดยการรับวัคซีนให้ครบถ้วนตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

เด็กเล็กตั้งแต่วัยแรกคลอดจนถึงวัยเรียนเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมที่สุดในการรับวัคซีนป้องกันโรค ดังนั้นครูผู้ดูแลเด็กจึงนับเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการตรวจสอบประวัติการรับวัคซีนและกระตุ้นเตือนผู้ปกครองของเด็กให้พาบุตรหลานไปรับวัคซีนที่สถานอนามัยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้โดยมีแนวทางดังนี้

- ครูผู้ดูแลควรมีความรู้เบื้องต้นเรื่องการรับวัคซีนในเด็กเล็ก
- ครูผู้ดูแลเด็กควรเน้นย้ำให้ผู้ปกครองนำสมุดบันทึกสุขภาพของเด็กทุกคนมาเพื่อตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง
- หากพบว่าเด็กคนใดยังไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ครูผู้ดูแลควรกระตุ้นเตือนให้ผู้ปกครองพาบุตรหลานไปรับวัคซีนที่สถานอนามัยใกล้บ้าน

